

TARPTAUTINĖS DARBO ORGANIZACIJOS KONVENCIJA Nr. 90

DĖL JAUNUOLIŲ NAKTINIO DARBO PRAMONĖJE (PAKEISTA 1948 M.)

Tarptautinės darbo organizacijos Generalinė konferencija,
Tarptautinio darbo biuro Administracinės tarybos sušaukta San Franciske ir 1948 m. birželio 17 d. susirinkusi į trisdešimt pirmąją sesiją,
nusprendusi priimti tam tikrus pasiūlymus dėl pirmojoje sesijoje priimtose 1919 m. konvencijos dėl jaunuolių naktinio darbo (pramonėje) dalinio pakeitimo, o tai yra dešimtas sesijos darbotvarkės klausimas,
nusprendusi įforminti šiuos pasiūlymus kaip tarptautinę konvenciją,
tūkstantis devyni šimtai keturiasdešimt aštuntųjų metų liepos dešimtą dieną priima šią Konvenciją, kurią galima vadinti 1948 metų Konvencija (pakeista) dėl jaunuolių naktinio darbo (pramonėje):

I SKYRIUS. BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

1. Šioje Konvencijoje terminas „pramonės įmonė“ reiškia:
 - (a) šachtas, karjerus ir kitas mineralų gavybos iš žemės gelmių įmones;
 - (b) įmones, kuriose gaminiai pagaminami, modifikuojami, valomi, taisomi, dailinami, pabaigiami, paruošiami parduoti, sulaužomi ar išardomi arba kuriose medžiagos yra perdirbamos, įskaitant laivų statybos ar elektros energijos arba visų rūšių varomosios jėgos generavimo, transformavimo ar perdavimo įmones;
 - (c) statybos ir inžinerinių darbų įmones, tarp jų atliekančias statybos, remonto, eksploatavimo, perstatymo bei ardymo darbus;
 - (d) įmones, gabenančias keleivius ar prekes automobilių keliais arba geležinkeliais, įskaitant krovinių apdorojimą dokuose, krantinėse, prieplaukose, sandėliuose ir aerouostuose.
2. Kompetentinga valdžios institucija nustato kriterijus, pagal kuriuos darbai pramonėje yra atskiriami nuo žemės ūkio, prekybos ir kitų nepramoninių darbų.
3. Nacionaliniuose įstatymuose ar kituose norminiuose aktuose gali būti nustatyta, jog ši Konvencija nėra taikoma darbams, kurie nelaikomi kenksmingais, žalingais ar pavojingais jaunuoliams ir yra atliekami šeimyninėse įmonėse, kuriose dirba tik tėvai ir jų vaikai arba globotiniai.

2 straipsnis

1. Šioje Konvencijoje terminas „naktis“ reiškia ne trumpesnę kaip dvylikos valandų nepertraukiamą laikotarpį.
2. Paaugliams iki šešiolikos metų tai laikotarpis nuo dešimtos valandos vakaro iki šeštos valandos ryto.
3. Jaunuoliams nuo šešiolikos iki aštuoniolikos metų tai kompetentingos valdžios institucijos nustatytas ne trumpesnis kaip septynių nepertraukiamų valandų laikotarpis nuo dešimtos valandos vakaro iki septintos valandos ryto; kompetentinga valdžios institucija gali nustatyti nevienodus laikotarpius skirtingose vietovėse, skirtingoms pramonės šakoms, įmonėms ar jų filialams, tačiau turi konsultuotis su atitinkamomis darbdavių ir darbuotojų organizacijomis prieš nustatydamas tokius laikotarpius po vienuoliktos valandos vakaro.

3 straipsnis

1. Jaunuoliai iki aštuoniolikos metų negali būti įdarbinti ir dirbti naktį bet kuriose valstybinėse bei privačiose įmonėse ar jų filialuose kitokia negu šioje Konvencijoje nustatyta tvarka.

2. Kompetentinga valdžios institucija, pasikonsultavusi su atitinkamomis darbdavių bei darbuotojų organizacijomis, profesinio mokymo bei lavinimo tikslais gali leisti jaunuoliams nuo šešiolikos iki aštuoniolikos metų dirbti naktį konkrečiai nurodytose pramonės šakose ar nepertraukiamus darbus.

3. Pagal 2 punktą naktinį darbą dirbantiems jaunuoliams tarp dviejų darbo laikotarpių suteikiamas ne trumpesnis kaip trylikos valandų nepertraukiamas poilsis.

4. Jei visų darbuotojų naktinis darbas kepimo pramonėje yra draudžiamas, vyresnių kaip šešiolikos metų jaunuolių profesinio mokymo bei lavinimo tikslais kompetentinga valdžios institucija gali nustatyti laiką nuo devintos valandos vakaro iki ketvirtos valandos ryto vietoj pagal 2 straipsnio 3 punktą valdžios institucijos nustatytojo ne trumpesnio kaip septynių valandų nepertraukiamo laiko nuo dešimtos valandos vakaro iki septintos valandos ryto.

4 straipsnis

1. Šalyse, kur dėl klimato sąlygų darbas dieną yra ypač sunkus, nurodytas naktinis laikotarpis ir laikas, kurį draudžiama dirbti, gali būti trumpesni negu nurodyti ankstesniuose straipsniuose, jeigu už juos yra atitinkamai kompensuojama poilsiu dieną.

2. 2 ir 3 straipsnių nuostatos netaikomos jaunuolių nuo šešiolikos iki aštuoniolikos metų naktiniam darbui kritinėmis situacijomis, kurios atsirado nekontroliuojamai ar nenumatytai, kurios nėra periodiškos ir sudaro kliūtis normaliai atitinkamos pramonės įmonės veiklai.

5 straipsnis

Draudimas dirbti naktį jaunuoliams nuo šešiolikos iki aštuoniolikos metų gali būti Vyriausybės pristabdytas, jeigu to reikalauja valstybės interesai ypatingai kritišku atveju.

6 straipsnis

1. Įstatymuose ar kituose norminiuose aktuose, kuriuose įgyvendinamos šios Konvencijos nuostatos, yra:

- (a) numatyta, jog su jomis supažindinami suinteresuoti asmenys;
- (b) nurodomi asmenys, atsakingi už jų laikymąsi;
- (c) numatytos atitinkamos sankcijos už jų pažeidimus;
- (d) sukurta tinkama kontrolės sistema, garantuojanti, kad bus jų laikomasi;
- (e) reikalaujama iš kiekvieno darbdavio valstybinėse ir privačiose pramonės įmonėse tvarkyti registrą arba turėti oficialius dokumentus, kuriuose nurodytos jo įdarbintų asmenų iki aštuoniolikos metų pavardės, gimimo datos bei visa kita informacija, kuri gali būti reikalinga kompetentingai valdžios institucijai.

2. Kasmetinėse ataskaitose, kurias pagal Tarptautinės darbo organizacijos statuto 22 straipsnį pateikia Organizacijos narės, išdėstoma visa informacija apie tokius įstatymus bei kitus norminius aktus, taip pat jais remiantis atliktų patikrinimų bendras aprašymas.

II SKYRIUS. SPECIALIOSIOS NUOSTATOS ATSKIROMS ŠALIMS

7 straipsnis

1. Bet kuri Organizacijos narė, kuri iki įstatymų ar kitų norminių aktų, suteikiančių teisę ratifikuoti šią Konvenciją, priėmimo buvo priėmusi įstatymus ar kitus norminius aktus, ribojančius jaunuolių naktinį darbą pramonėje ir nustatančius žemesnę negu aštuoniolika metų amžiaus ribą, gali ratifikuodama Konvenciją atskira deklaracija 3 straipsnio 1 punkte nurodytąją amžiaus ribą pakeisti žemesne kaip aštuoniolika metų, bet ne žemesne kaip šešiolika metų amžiaus riba.

2. Bet kuri Organizacijos narė, pateikusi 1 punkte nurodytą deklaraciją, gali kitoje deklaracijoje ją atšaukti.

3. Kiekviena Organizacijos narė, kuriai galioja šio straipsnio 1 punkte nurodyta deklaracija, kasmetinėse ataskaitose apie Konvencijos laikymąsi nurodo, kas padaryta, kad būtų visiškai įgyvendintos Konvencijos nuostatos.

8-10 straipsniuose nurodyti pakeitimai taikant Konvenciją Indijoje ir Pakistane bei tų pakeitimų papildymo procedūra.

III SKYRIUS. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11 straipsnis

Oficialūs šios Konvencijos ratifikavimo raštai siunčiami Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti.

12 straipsnis

1. Ši Konvencija privaloma tik toms Tarptautinės darbo organizacijos narėms, kurių ratifikavimo raštus yra užregistravęs Generalinis direktorius.

2. Ji įsigalioja po dvylikos mėnesių nuo tos dienos, kai Generalinis direktorius užregistruoja dviejų Organizacijos narių ratifikavimo raštus.

3. Kiekvienoje valstybėje Organizacijos narėje ši Konvencija pradeda galioti po dvylikos mėnesių nuo jos ratifikavimo rašto užregistravimo dienos.

13 straipsnis

1. Kiekviena Organizacijos narė, ratifikavusi šią Konvenciją, praėjus dešimčiai metų nuo jos įsigaliojimo dienos, gali ją denonsuoti pasiųsdama Tarptautinio darbo biuro Generaliniam direktoriui užregistruoti pareiškimą dėl denonsavimo. Denonsavimas įsigalioja po metų nuo jo užregistravimo dienos.

2. Kiekvienai Organizacijos narei, kuri ratifikavo šią Konvenciją ir pasibaigus 1 punkte nurodytam dešimties metų terminui per metus nepasinaudojo šiame straipsnyje numatyta denonsavimo teise, Konvencija galios dar dešimtį metų, o vėliau galės ją denonsuoti pasibaigus kiekvienam dešimties metų terminui šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

14 straipsnis

1. Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius informuoja visas Tarptautinės darbo organizacijos nares apie visų ratifikavimo raštų ir pareiškimų dėl denonsavimo, kuriuos jam atsiuntė Organizacijos narės, užregistravimą.

2. Informuodamas Organizacijos nares apie gauto antrojo ratifikavimo rašto užregistravimą, Generalinis direktorius atkreipia jų dėmesį į šios Konvencijos įsigaliojimo datą.

15 straipsnis

Tarptautinio darbo biuro Generalinis direktorius nusiunčia Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui užregistruoti pagal Jungtinių Tautų Įstatų 102 straipsnį išsamius duomenis apie visus ratifikavimo raštus ir pareiškimus dėl denonsavimo, kuriuos jis yra užregistravęs pagal ankstesnių straipsnių nuostatas.

16 straipsnis

Jei Tarptautinio darbo biuro Administracinė taryba mano, jog yra būtina, ji informuoja Generalinę konferenciją apie šios Konvencijos taikymą ir svarsto, ar į Konferencijos darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Konvencijos visiško ar dalinio pakeitimo.

17 straipsnis

1. Jei Konferencija priims naują konvenciją, ištiesai ar iš dalies pakeičiančią šią Konvenciją, ir jeigu naujojoje konvencijoje nebus numatyta kitaip, tai:

(a) kuriai nors Organizacijos narei ratifikavus naująją – pakeičiančią konvenciją, nepaisant 13 straipsnio nuostatų, automatiškai tuoj pat denonsuojama ši Konvencija, su sąlyga, kad naujoji – pakeičianti konvencija yra įsigaliojusi;

(b) nuo naujosios – pakeičiančios konvencijos įsigaliojimo dienos Organizacijos narės šios Konvencijos ratifikuoti negali.

2. Ši Konvencija kiekvienu atveju galioja savo forma ir turiniu toms Organizacijos narėms, kurios ją ratifikavo, bet neratifikavo pakeičiančios konvencijos.

18 straipsnis

Šios Konvencijos angliškas ir prancūziškas tekstai turi vienodą galią.
